

med otokoma Java in Sumatra, na katerem sta bila do leta 1883 dva ognjenika. Že maja leta 1680 in leta 1684 sporoča kronika dva silovita izbruha, ki sta bila zaključena malodane s tolikerkimi žrtvami kakor pred 50 leti. Še le leta 1883 so zopet opazili močnejša bruhanja. V noči od 26. na 26. avgust pa je došlo do onega groznega izbruha, ki je osamljen v zgodovini. Oba vulkana sta pričela ob polnoči delovati s tako silovitostjo, da se je odtrgala

polovica otoka

in izginila pod morjem. Radi pogreznjenja se je dvignil iz morja 40 m visoki val, katerega so čutili po otokih Java, Sumatra, do Japonske, Avstralije in Južne Amerike. Nepopisno ogromne množine ognjeniškega prahu so bile pograne v zračne višine, so obkroževale cele mesece zemeljsko oblo in zatemnjevale solnce. Pepel je padal na zemljo v obsegu 1000 kvadratnih kilometrov.

70 m visoka plast pepela

je pokrila ostanek otoka. Ob vsaki strani pogreznjenega otoka sta se prikazala iznad morja dva manjša otoka, ki sta pa čez par mesecev zopet zgini-
la. Grmenje iz ognjenika so slišali po Filipinskih otokih, po celi Avstraliji in na otoku Madagaskarju ob vzhodni Afriki. Potres je obhutil celi svet.

Danes je vzcvetel ostanek otoka, ki se je skrčil vsled izbruha od 30 na 10 kvadratnih km, na površju pepela k zelo bujni rasti in rodovitnosti.

Holandska Indija, h kateri spada ognjenik Krakatau z otoki Java in Sumatra, je najbolj vulkanska pokrajina na svetu. Na celotnem Sunda-otočju je nad 100 delujočih ognjenikov, kojih izbruhi so zahtevali tudi v najnovejši dobi na tisoče človeških žrtev. Radi izbruha vulkana Kleot na otoku Java je žrtvovalo leta 1919 življenje 6 tisoč ljudi. Holandska vlada je uvedla ponovne

potresne opazovalnice

za ognjenika Krakatau in Kleot, ki vzdržujejo 30 opazovališč na celotnem otočju. Opazovalne postaje so celo v žrelih. Opazovalci so opremljeni z maskami proti strupenim plinom in so spremljani od psov, ki hitreje začutijo

Jezernik Baltazar, Št. Ilj pri Velenju.

Ob stražnih ognih.

Često se naši spomini vračajo nazaj v preteklost, v ono dobo, ko so oholi tujci našo rodno zemljo napadali z mečem, si s silo prisvajali imetje naših prednikov, rušili njih domove, starejše ljudi pobijali, mladino pa vlačili v sužnost. Z velikim naporom so si naši dedje iz pragozdov delali njive, senožeti in vinograde, da bi se pošteno preživljali, da bi jim ne trebalo ropati tuje lastnine, ampak da bi mirno pasli svoje črede po svojem. Tujci so se pa žal premnogokrat ravnali po geslu: sila ustvarja pravico.

Tam daleč na jugu onkraj Soče je domoval Slovenec in gori proti severu — tam, kjer teče bistra Zila — je zapustil spomenike kot je vojvodski prestol pri Gospej Sveti, nem glasnik naše preteklosti, in tam v ravninah blizu Donave je stavil cerkve svojemu Bogu. — Ko sem za časa svetovne vojne blodil tam okoli Vidma, sedaj Udine, sem se srečal s 95 let staro ženico. Spoznala je mojo govorico in me vprašala: Od kod si ti, moj brat? Razložil sem ji, da je moja domovina daleč. Govorila mi je besede, koje sem si zapisal v svoj dnevnik in jih objavljam tukaj, da naj bodo njej v časten spomin in v vspeh bodo vsaki slovenski materi. »Ko sem bila še jaz dete«, je rekla, »me je mama učila moliti, govoriti slovensko.

bližajoče se nevarnosti nego človek. Z merjenjem vročine, s preiskovanjem izmetanega kamenja in z vrtnjem skušajo opazovalci vnaprej napovedati izbruhe in svariijo pravočasno prebivalstvo, da se umakne iz bližine ognjenikov.

Slovenska pesem se je pela po tej rav-
nini, pa vse to je minilo. Moji sovrst-
niki že spijo v Bogu, jaz se pa čutin
osamelo. Nov rod je zrastel, slovenska
beseda je zamrla na njih ustih, zdi se
mi, da sem tuja med svojimi.« Solza je
zapolzela po njenih usahujočih licih,
zbolelo me je pri srcu, domotožje sem
občutil. Mislil sem na svojo domovino,
zapuščeno, utrujeno, sinovi njeni pa so
razkropljeni širomsvet. Pogled sem
uprl tja proti rojstni krajini, daleč tam
v ozadju sem videl Krn, bližje S. Goro,
Oslavijo, Sv. Gabrijel, vse izorano ne
od našega pluga, ampak od topovskega
ognja. In vse izgorelo, ovenelo, brez ži-
vljenja, čeravno je bil takrat majnik.

V prejšnjih časih, ko je bila ogrožena domačija prednamcev, so na naših gorah zagoreli stražni ognji, ob njih so stražili stražarji, zvesti, nepodkupljivi, ki so se zavedali dolžnosti, katera jim je bila poverjena. Zgodovina nam pravi, da je naš narod, če ga je zdramil odsev stražnih ognjev, neustrašeno branil svoje najdražje, svojo posest in svojo pravico. Bili so to časi velikega gorja. Po naših gričih so stali gradovi tujcev, tuji valpeti so vihteli biče po telesih naših dedov. A vse to je minilo, narod je ostal zdrav v jedru in silen v odpornosti. Ko so se meje držav nekoliko ustalile, so se tujci pričeli posluževati drugih metod. Vsiljevati so priževati drugih metod. Vsiljevati so privero, misleč, da s tem ohamijo naše ljudi, jih odtujijo domači govorici in veri. Tudi takrat so bili težki časi za slovensko domovino. Ko je val ponemčevanja, okrepljen s kapitalističnim liberalizmom in prepojen s prenapetimi nacionalnimi vzorci, ogrožal najhuje

Ako bi se pričel taliti
led ob obeh tečajih.

Če bi se dvignila povprečna toplota na zemlji za okrog 3 stopinje, bi povzročil ta dvig svetovno poplavo. Led ob severnem in južnem tečaju zadržuje ogromne količine vode, ki bi se pri talenju razlila v svetovna morja. Vzemimo, da znaša led ob južnem tečaju 13.760.000 kub. km in ob Grönlandiji ali ob severnem tečaju 2.920.000 k. km, kar da skupno avto celotnega ohlajenega stanja 16 mil. 680 tisoč kub. km. Voda iz tega ledu bi dvignila navažno vodno stanje v obsegu 357 milijonov morskih kv. km za 50 m.

Pavel Keller:

6. nadaljevanje.

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Tim je stresel svoje drobne pesti.

»Ta capin — ta prostaški podlež — mora v
ječo. Prosim vas, milostljivi gospod, pomagajte
mili«

In opotekel se je v hišo.

O seveda, pomagal ti že bom, ljubi Tim! Ko si se spočetka preveč grdo ustil, sem ti že danes opoldne hotel pomagati čez hribe in doline; ker pa si bil sedaj tepen od druge strani, sem zadovoljen in bom poskušal, da tvojo ponižano dušo zopet dvignem.

Tisti dan opoldne sem opazoval z okna še eno lopovščino. Oba psa, pudelna Bimsa in dakelna Bamsa, skupno krmijo opoldne na dvorišču. Točno ob 12. pride Padovka z veliko skle-

do, v kateri je zmečkan krompir z omako, vsakovrstni ostanki mesa in debele kože. Ta obed naj bi si psa delila.

Danes je sončno vreme. V bleščečem sončnem svitu ležita psa na kamenitih opločnicah, kjer ni snega in ki vodijo do hišnih vrat. Pudel Bims je še čisto mlad — komaj tri četrt leta je star — toda dakel Bams je že v življenju izkušen možakar, ki ima gotovo že svoja tri leta na grbi.

Ko je torej naša ura začela z globokim glasom naznanjati opoldansko uro, se je dakel natenkrat pognal kvišku, zdirjal proti dvoriščnim vratom in strahotno začel lajati, četudi se pri vratih nobena živa stvar ni zgenila. Mladi neumnež pudel pa, ki je pač mislil, bogve kaj se je zgodilo pri vratih, je kakor klopčič zletel za njim in z okodranim smrkčkom zalajal kakor divji. V svoji mladi neumnosti je pihal in pihal v vrata še, ko se je dakel že davno priplazil nazaj. In kako se je plazil ničvrednež! Zavite oči so dajale njegovemu podolgovatemu gobcu res nekaj sleparskega.

naše pokrajine, je Vsevečni dal Slovencem — Slomška. On je zastavil vso veličino svojega duha za svoj tlačeni rod, da mu ohrani jezik in vero. Slomšek nam je dal slovensko knjigo, ki naj vedno spremlja naš rod, ga čuva prevar in zmot. Vzgojil je nebroj delavcev, vzbudil sejavce svojih vzorov, utrdil jih v pravi ljubavi do domovine. Njegovi učenci in potomci so zakurili stražne ognje po naših selih v obliki izobraževalnih društev, zadrug, vzgojili nove stražarje in velik krog borcev za našo bodočnost. Ob njihovem iskrenem domoljubju se je razbijal tudi val, v narodnih bojih minulih desetletij je dozorevala misel otresti se tisočletnega robstva.

Doživeli smo svetovno vojno. Leta so tekla počasi, veliko prepočasi za našo izmučeno domovino. Žarek novega upanja je posijal v naša zbegana in utrujena srca, ko je leta 1917 ob sodelovanju Kreka in takratnih slovenskih poslancev bila predložena majniška deklaracija na Dunaju. A prišel je čas po svetovni vojni, ki nas je prevaral. Z združenimi močmi smo si gradili novo domačijo, skupno ognjišče, ki naj ogreva vse, ki se zbirajo ob njem, svojo Jugoslavijo, v kateri naj živimo vsi kot bratje in delujemo za njeno moč in veličino. V tem pravcu se je nadaljevalo delo v naših prosvetnih organizacijah, ob tem se je vzgajal rod, ki vstaja zvest svoji govorici, zvest katoliškim načelom v okviru in pravcu iskrenega idealizma jugoslovanske misli. — Že čez četrto stoletje budno zasledujem vso kulturno delovanje naših društev prav posebno po vojni in lahko z mirno zavestjo zapišem, da so bila katoliška prosvetna društva pravi stražni ognji z zvestimi stražarji, posebno na severu Jugoslovanske kraljevine. Čitam v časopisu, da jih mnogo zopet veselo deluje. Iskreno jih pozdravljam!

Stražni ognji nam bodite,
z žarkim svitlom nas učite:
vere, govorice svoje ne izdati,
kralju, domovini vedno zvest ostati!

In sedaj je postalo očitno, kaj je ničvrednejš nameraval. Padovka je med tem prišla s skledo in dakel se je takoj spravil nad njo, požrešno popojil iz nje vse koščke mesa in debele kože, in ko je bedasti pudel pri dvoriščnih vratih končno le uvidel, da tamkaj prav res nič ni, kar bi moral oblažiti, in ko je pritekel nazaj k obedu, je našel v skledi le nekaj krompirjeve žlempce še, ki mu jo je velikodušno pustil dakel.

Ta pasja zgodba me je zanimala skoraj bolj kakor pa Timova pustolovščina. Spočetka sem sklenil, da je nikomur ne povem, ker bi je pač nihče ne verjel. Toda povedal sem jo vendarle gospodu Boltežarju in nadučitelju, ko smo se zopet sešli pri skatu. Nadučitelj je le pokimal z glavo in se rahlo nasmehnil; Boltežar pa je rekel: »Sijajna lovska latinščina!« Torej mi nobeden ni verjel. Tedaj sem povabil gospoda h kosilu, kajti ta pasja komedija se je ponavljala vsak dan, iz česar sem začel marsikaj sklepati.

Boltežar je prišel že naslednji dan in se je prepričal, da sem bil govoril resnico.

Za vsak dinar gre, ljubi stariši!

posebno ob začetku šolskega leta, ko je toliko izdatkov.
Zato naročite svojim malim, da kupujejo šolske knjige in potrebščine le pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Kralja Petra trg 4

Zaradi naših nizkih cen si boste prihranili
marsikak dinar!

MOŽJE IN FANTJE DEKANIJ BRASLOVČE, CELJE IN NOVACERKEV.

V nedeljo dne 24. septembra priredijo možje in fantje dekanij Braslovče, Celje in Novacerk v Petrovčah proslavo 1900letnice našega odrešenja na križu. Pridite vsi! Spričajte, da vam je beseda križa velika, sveta stvar, vredna največjih žrtv. Shod se vrši po sledečem sporedu: Ob 9. uri pridiga in sv. maša. Po sv. maši še dva govora in sicer govori g. dr. Hohnjec za možje in g. dr. Ostrc za fante. Potem liturgije in posvetitev presv. Sreca. Petje oskrbijo možje in fantje. Peto se bo: pred pridigo: Mihelečič, Možje in fantje Materi Mariji, četverglasno. Mašna: Mihelečič, O Bog v nebeški slavi, štiri glasno. K darovanju: P. Avg. Hribar, Ti o Marija, enoglasno (Cecilija). Po povzdigovanju: Mihelečič, Jezus naj živi, štiriglasno. Po obhajilu: Mihelečič, Kristus mora kraljevati, enoglasno, konec dvoglasno. Pred govori: Kilmovec, Angel Gospodov, dvoglasno. Po govori: Premrl, Povsod Boga, enoglasno. Sekirice za pesmi se pošljejo po pošti. Kdor nima pesmi, naj piše g. pevovodji Mihelečič Alojziju v Celju.

Laporje. V nedeljo dne 17. septembra bo za našo župnijo važen dan. Proslavimo namreč 30letnico, odkar deluje naše prosvetno društvo. Prireditev bo po večernicah, to je okoli 3. ure popoldne, v župnijskem kozolcu. Na sporedu je med drugim slavnostni govor, odli-

kovanje novo imenovanih častnih članov ter krasna igra »Pri kapelici«. Lepo vabimo vse, staro in mlado, od blizu in daleč, da zagotovo pridete in privedete vsak vsaj enega tovariša ali tovarišico. Vstopnina je majhna. Bomo pokazali, da katoliški Slovenci še smo in ostajamo. Na veselo svidenje!

Gornjigrad. V nedeljo dne 17. septembra, ob treh popoldne priredijo združeni cerkveni pevski zbori, včlanjeni v Pevski zvezi, koncert v Gornjemgradu in sicer v veliki škofijski dvorani. Nastopi 7 zborov in sicer: Šmihel nad Mozirjem, Mozirje, Nazarje, Smartno ob Dreti, Bočna, Sv. Frančišek in Radmirje, skupno do 150 pevcev. Zakaj pač ne gornjegrajski, ki jih je sicer lepo število? Najprvo bo pozdrav navzočemu nadškofu in biseromašniku g. dr. Jegliču, potem deklamacija in nato proizvajanje raznih narodnih pesmi. Naj nikdo od blizu in daleč ne zamudi te krasne prilike ki bo obenem poklonitev očetu slovenskega naroda.

Pišec. »Človek se rodi, živi in mora umreti.« Tako je zapisal on, katerega desetletnico smrti bodo Pišec proslavili dne 17. t. m., in sicer Maks Pleteršnik. Skromen, saj je bil proti vsem hrupnim veselicam, veren, ko ni bilo nedelje in praznika, dokler ni pritisnila bolezen, da bi ne bil pri sv. maši, in radodaren, saj se je vsako leto sam zglasil v župnišču ob veliki noči, da je odrajal svoj dar župnijskim revežem, zasluži tudi tem primerno proslavo. In rodil se je v Pišecah, ži-

»Saj mora dakel, ta mrcina, misliti«, je rekel osuplo.

»Saj tudi misli, gospod Boltežar! Za to njegovo lopovščino mu je treba domišljije, razumskega sklepanja, igralske umetnosti. Da, dragi prijatelj, v eni sami pasji mrcini nam gospod Bog zastavi več ugank, kakor pa jih lahko človek reši.«

Nadučitelj je kot druga glavna priča žalibog prišel dan prepozno. Ta dan je namreč Padovka razdrila mično igro. Prišla je s skledo, še predno je udarila ura. Tedaj sta psa še spala. In rekla je surovo:

»Le čakaš, dakel, živina, ti že preženem, da ne boš več opeharil pudelna za meso!«

Sunila je dakelna z nogo, postavila na tla skledo, na katero sta planila psa renčé, in vsa mičnost je bila pri kraju.

Razjarjen sem šel na dvorišče in zapodil Padovko od hiše.

Čez dva dni je bila Padovka zopet pri nas. Prišla je objokana, naj jo vendar zopet sprej-

Tak dvig morske površine bi povzročil vesoljni potop na vseh delih sveta. Vzhodna obala Združenih ameriških držav z znamenitimi lukami in svetovnimi mesti bi se popolnoma pogreznila v vodovju. Iznad vod bi samo še lukali vrhi nebotičnikov. Ravno take bi bile posledice vesoljne poplave tudi za Evropo. London in pretežni del Angleške bi se pogreznila, Holandija bi zginila čisto s površja. Valovi Sredozemskega morja bi segali daleč v afriško puščavo Saharo. Črno morje bi se združilo s Kaspiškim. Po obljudenih ravninah Azije, in tamkaj, kjer živijo danes po dolinah obeh

vel je med nami v mladih letih, pozneje je hodil k nam na počitnice in prišel je domov tudi umret. Pa je v tisti dobi, ko so že val obupavali nad slovenskim slovarjem, pograbil za delo. In Slovenci smo dobili slovar, ki nosi slavo in ime naše in Pieteršnikovo celo preko mej domovine. Bil pa je tudi narodnjak z dušo in telesom. Da se mu oddolžimo, mu bomo odkrili dne 17. t. m. na rojstni hiši za desetletnico smrti spominsko ploščo. Čela proslava se prične že na predvečer, ko bodo na vseh hribočkah zapalili kresovi, ki naj oznanjajo našo ljubezen do moza velika in do vsega, kar je naš Maks ljubil. Dne 17. septembra bo ob desetih slovesna pridiga o Pieteršniku in zanj asistirana sveta maša. Pridiguje č. g. Janko Mlakar iz Ljubljane, ki je bil učenec profesorja g. Maksa. Po sveti maši bo komemoracija na grobu pokojnega s primernim nagovorom. Popoldne po večernih čah bo odkritje plošče na hiši št. 66 v Piščah. Spored: Pozdrav, deklamacija, petje, slavnostni govor g. dr. Lončarja iz Ljubljane, godba. Po odkritju plošče bo v cerkveni dvorani »Slovesni dom« drama v štirih dejanjih »Moč zemlje«, ki ji je oče naš rojak bogoslovec Davorin Petančič. Seveda, če bo merodajnim faktorjem prav, da se tudi konec proslave izvrši po zamišljenem programu. Udeležita se proslave tudi »Slovenska Matice« in »Društvo prijateljev humanističnih ved« iz Ljubljane. Tako se hočemo oddolžiti zaslugi našemu možu. Da bomo ga pa bolje spoznali, bomo na proslavi in sicer prodajali majhno brošurico o Maksu Pieteršniku, da krijemo stroške, ki so s proslavo v zvezi. Že danes pa vse, ki so Pieteršnika poznali in se zanimajo za proslavo, vabimo k obilni udeležbi! Na svidenje!

Ormož. Ustanovni občni zbor podružnice ZA KS se bo vršil dne 17. septembra ob osmih v jutro v mali dvorani Kletarskega društva. Tovariši absolventi, udeležite se ga polnoštevilno.

St. Rupert nad Laškim. Prihodnjo nedeljo dne 17. septembra gostuje tukaj Prosvetno društvo iz Tremurij z veseloligro: »Dve nevesti«. Vrši se ob 11. uri dopoldne v šolski dvorani. V odmorih igra tamburaški zbor. Pridite polnoštevilno!

*

Indij in Kitajske milijoni prebivalcev, bi tvorili valovi ledenih voda nova morja. Najbolj znameniti otoki bi čisto zginit. Sila vod bi porinila v notranost pokrajin največja pristanišča, cele države in pokrajine bi bile obdane od morij. Od ravnokar opisane nesreče bi bil prizadet pretežni del človeštva in vsa kultura na svetu bi bila uničena.

Opisano je v domišljiji porojeno, a vendar bi se lahko zgodilo. Znano je, da izžareva sonce na našo zemljo komaj 2735 milijonski del svoje celotne toplote. Srednja letna temperatura v Evropi je 13 stopinj, a brez solčnih žarkov

Poljedelski praznik v Siamu.

V Siamu v vzhodni Indiji imajo trgovci, ki hočejo postati deležni dobičkanosne trgovine, poseben dan: poljedelski praznik. Ta dan se odloči: Ali bo trgovina cvetela. Barometer za provciti dobička so — ministrove hlače in sicer ministra za kmetijstvo. Poljedelski minister je v Siamu najvažnejša osebnost in vanj so uprti pogledi celotnega prebivalstva. Nepregledna množica se drenja na slavnostnem prostoru in skrivnostno mrmranje ljudskih mas takoj potihne, kakor hitro je ostavil g. minister svoj krasni voz, da bi izvršil po predpisanem obredu majske setve. V ta namen je oblečen dostojanstvenik v narodno oblačilo: v široke, svilene hlače in nad temi majhen telovnik z zlatimi gumbi. Na sredini ogromnega četverokota, katerega tvorijo gledalci ter vsa oblastva, stoji kmetijski minister povsem sam s semenom v roki. Nato poklekne in izvrši obred setve.

Baš sedaj je nastopil veliki in odločilni trenutek. Minister govori molitev k Budhi in vstane. Pri vstajanju mu sledijo tisočere in tisočere oči z največjo napetostjo. Vsa pozornost je posvečena njegovim širokim, svilenim hlačam. Predno je pokleknil, si jih je zasukal. Ako ostanejo hlače, ko je vstal, zavihane na kolenu, je sigurno, da bo pustil dež nase čakati. Če pa padejo hlače pri dvigu od tal lepo na čevlje, ne bo nobenega pomanjkanja dežja. Če ostane ena noga od hlačnice nezagrnjena, potem se je treba tekom 24 ur lotiti zarotovanj, brez katerih bi bila

žetev ogrožena. V slučaju, da se hlače raztrgajo, ni nobenega upanja na žetev, ter prospeh živine, poletje bo prepreženo z vremenskimi nesrečami.

Seveda niso te napovedi ministrskih hlač končnoveljavne. Zadevo s hlačami se lahko spravi v red in jo preobrne — vol. Ko je končan prvi del obreda, prične drugi, ki obstoji v tem, da ponudi jo volu s kraljeve posesti žita in riža. Ako vol ne poskusi hrane, bode žetev skrajno slaba.

Pred leti so bila znamenja, katera je nudil poljedelski praznik, skrajno slaba. Minister si je pri vstajanju od tal razčesnil hlače in vol je odklonil hrano. Siamsko časopisje je bombardiralo vlado, naj ponovi obred, predvsem pa mora poljedelski minister takoj odstopiti. Minister ni podal ostavke, je pa bil kraljev bratranec, in je ostal na svojem mestu. Njegovo vstrajanje na ministrskem stolu je bilo sijajno opravičeno: taisto leto je žetev boljše izpadla, nego vsa prejšnja leta. Žitne cene so pa padle tako nizko, kakor jih niso pomnili najstarejši in to dejstvo je utrdilo vero v čuvanje od bogznaj od kaj podedovane navade obredov poljedelskega praznika, ki so napovedovali za poljedelce slabe čase.

Poljedelski praznik zaključijo v Siamu ljudske množice s pohodom na polja, kjer čakajo solnčni vzhod in iz tega jim prorokujejo številni čarovniki bodočnost za eno leto. Siamski čarovniki so zelo ugledne osebnosti. Najbogatejši in evropsko naobražen siamski trgovec se ne poda na trgovske posle, ne da bi poprej vprašal za svet čarodeja.

Pobrazlje pri Mariboru. Pretekli teden smo spremili k večnemu počitku g. Miki Ivana, hišnega posestnika in ključavničarja državne

železnice v pokoju. Umrli je bil radi neozdravljive živčne bolezni preko 14 let priklenjen deloma na posteljo, deloma v bolniški sobi. Prehladil se je bil v vojskem času in je bil od takrat nepretrgoma bolan. Vsa zdravniška veda mu ni mogla pomagati do zdravlja. Naj počiva v miru, žalujejo rodbini pa naše iskreno sožalje! — S 1. septembrom t. l. se je usta-

memo, kajti sedaj ne more najti nobenega drugega dela in v bodoče bo dala dakelnu žreti vse, pudelnu pa nič. Tako malo je umela neumna ženščina, za kaj mi je šlo. Toda sprejel sem jo zopet v službo. To velikodušnost sem pokazal tem lažje, ker smo si med tem zastonj prizadevali, da dobimo novo moč, in smo že sklenili, da pošljemo po Padovko sami, ker le nismo mogli biti brez nje. V svoj dnevnik sem zapisal tole misel:

»Poskušaj, da boš na kakršenkoli način nepogrešljiv, četudi samo le radi tega, ker znaš mojstrsko pometati stopnice, ali pa kidati gnoj, in vsi mogočnjaki na svetu se ti bodo dobrikali.«

Popoldne me je obiskal Boltežar. Ponudil mi je novo postrežnico, ki pa je nisem potreboval več.

»Škoda!« je rokel plemeniti mož. »Padovko bi jaz sam rad vzel v službo; zelo pridna vprežna žival je.«

Med pogovorom je nanek beseda tudi na tisto mlado dekle, ki ji je bilo ime Bianka.

Boltežar je rekel:

»Ta Bianka je nečakinja starega Grčarja, ki seka pri vas drva. Njena mati je s komedijanti hodila po zvetu. In njena stara mati, žena starega Grčarja, je tudi tako malo prismojena ženska. Razklada s kart, zagovarja bolezen in počenja same take nespodobnosti. Od nje je Bianka morala podedovati nekaj svojih čudnih navad. Dekle je strupena goba v naših gozdovih, stara pa strupen smrček. Dve leti je dekle služilo v mestu. Povsod je utekla, nazadnje pa sta jo stara dva vzela k sebi nazaj. Sedaj meša našim fantom glave. Kakor neumni, debeli brenceljni brenci okrog te strupene gobe in drvi v pogubo.«

»Ali tudi žagarjev?«

»Oh, gospod Hubert, žagarjev je najslabši med njimi! Veste, to me jezi in vendar tudi veseli. Njegov oče namreč, stari Belčar, je strupen človek. Že dvajset let se pravda z grajščino radi vodne pravice in je zmagal v vseh inštancah, ta capin! Nas velja to gromozanske vsote! In tam gori na tistem močvirnatem travniku, ki je njegov, prav pri naši meji, je Belčar naselil Grčarjeve. V nadi, da bo stari uganjal lovsko tatvino

novila v hiši g. Horvata žandarmerijska stanica. Pozdravljamo ta korak varnostne oblasti in upamo, da se bo s tem vendar enkrat upostavil nočni mir, katerega posebno na Zg. Pobrežju že dalje časa pogrešamo.

Št. 11 v Slovenskih goricah. Preteklo nedeljo dne 3. septembra smo obhajali god našega farnega patrona sv. Ilja. Zjutraj se je držalo nebo prav kislo, pa vkljub temu je hitelo naše verno ljudstvo od blizu in daleč v božji hram poklonit se svojemu farnemu patronu. Ganljiva je bila slika, ko je dolga vrsta mož in fantov pokleknila, da je sprejela nebeški kruh. Prav posebno pa je povzdignil slovesnost naš odlični cerkveni pevski zbor, ki je ob spremljevanju orkestra pod vodstvom našega poštvovalnega organista g. Gustla Rakuša prav dovršeno izvajal najnovejšo skladbo naših znanih skladateljev. Višek je bila solo-točka »Zdrava Marija« od g. dr. A. Schwaba, ki jo je z veliko spretnostjo in toplim občutkom prednašal g. Janko Rakuša. Kakor srebrni glasovi angelcev je mehko donela pesem roga nad cerkvenim obokom. Vsem, ki so sodelovali pri ne ravno lahkem izvajanju, prav iskreno častitajo in se zahvaljujejo hvaležni poslušalci.

Svečina. V Jarenini se je poročil dne 4. septembra g. Vinko Šerbinek, posestnik v Svečini, z Marijo Sekol, posestnico v Jarenini. Za Dijaško semenišče so nabrali gostje 150 Din. Novoporočenemu paru obilo sreče in blagoslova!

Sv. Anton v Slov. goricah. Tukaj smo spremljali k večnemu počitku dobro in blago staro ženo Terezijo Fras iz Gornje Brengove. Basiravno je veliko trpela v svojem življenju, pa je vendar dočakala 79 let svoje starosti. Najprej je skrbela za svoje lastne sine in hčere, potem pa še za svoje vnuke. Bodí njej domača zemlja lahka!

Laporje. Proščenje (žegnanje, pranganje) je bilo na angelsko nedeljo pri podružnici v Kočnem. Naroda je bilo veliko v cerkvi in gostilnah. — Po večno plačilo je odšel dne 2. t. m. Karl Korošec v Vrholah. Bil je vseskozi pridni fant. Pogreb je pričal o njegovi priljubljenosti. Počivaj v miru, dragi Karl — Kar svet stoji, še menda ni bilo v Leviču avtomobila. Zadnjič enkrat je pa le eden zašel v to vas po novi cesti. Ker je ta narejena pač

že skozi levško mesto, a še ne naprej, je moralo za Levčane čudno vozilo nazaj. — Zupanstvo žablješke občine bi prosilo, da postavi ob kapeli na Križnem vrhu novo občinsko desko, ker je to zob časa (in najbrž tudi drugih zverí) zelo ogloidal. Mnogo tujcev hodi mimo, ki bi radi vedeli, kam se kje pride, pa tudi domačini včasí ne vedo. — Če je »Slov. gospodar« list za pouk in zabavo, naj poroča še to: V nekem kraju, kjer je tako slabo, da žive mačke jejo, so iznašli zanesljivega vremenskega preroka. Ako se namreč otroci na vasi zelo derejo, bo najbrž dež. Prepričajte se! — »Se kikklo prodalo bom, za sladko vince dala bom«, to znajo šolarke, ko gredo iz šole, najbolj. Nismo nič proti, vendar vsekakor tudi znamenje našega časa. — Ponovno opozarjamo, da pridno šegate po »Slovincu«. Že zato, ker po njem »Kurenčkova Neška« vse, torej tudi Laporčane, lepo pozdravlja. Ti tiskani pozdravčki stanejo 2 Din.

Laporje. Na predvečer angelske nedelje je umrl v Vrholah Karol Korošec. Ta kmetski fant je bil navdušen član laporskega izobraževalnega društva. Dolgo se je njegovo telo

Hmelj zopet nese!

Nekaj let so sicer hmeljarji imeli skrbi, kaj bo s hmeljem, nekateri so ga kar začeli opuščati, toda zopet je prišel čas, da hmelj zelo dobro nese! Letos ponujajo zanj že prav lepe svote.

Samo dober hmelj ima dobre cene!

Kdor hoče za svoj hmelj dobiti dobre cene, mora znati s hmeljem pravilno ravnati. Posebno važno je obiranje, prebiranje in sušenje, kar se lahko vsak najbolj strokovno podučí iz knjige

»Hmeljarstvo«,

ki jo je napisal strokovnjak inž. Vinko Sadar. Naročite knjigo danes, vsaj 10-krat se vam bo že letos izplačala! Dobite jo v vsaki knjigarni. Cena ji je 50 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ustavljalo zavratni jetiki, dokler ga slednjič ni spravila v prerani grob. Zbor laporskih fantov se je poslovil na pokopališču od rajnega s pretresljivo žalnico »Vigred se povrne«. Naše društvo ga bo zelo pogrešalo. Zgledni fant, uživaj mir božji!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Govori se, da imamo tu gori zdrav zrak. Kljub temu smo tudi tukaj bolniki, ki iščemo zdravja povsod in ga ne najdemo. To pot je šla smrt mimo nas bolehalih in si izbrala mlado, 33 let staro gospodinj, ženo in mater sedmih manj ko 14 let starih otrok, Katarino Štefane, po dom. Pec. Bila je vedno zdrava in delavna. Kar nadomaja jo je začela boleti glava, prej ko je minilo 10 ur, je bila že mrtva. Vsi sočustvujemo z žalujočimi otroci in možem, ki je cerkveni ključar in zvest naročnik našega »Slovenskega gospodarja«.

Kapela pri Radencih. Namesto venca na grob rajnega preč. g. kanonika Martina Meško so še darovali v dobre namene: Posojilnica v Gornji Radgoni 100 Din, Posojilnica v Radencih 100 Din, rodbina Domanjko v Radencih 50 Din. Vsem dobrosrčnim darovalcem Bog povrni!

Žvab, Sv. Tomaž. Na tem prijaznem griču, ki je ponos cele župnije, se je nemila smrt oglasila letos že osmokrat. Nenadno nas je pretresla vest, da je zatisnil za vedno svoje trudne oči skrben gospodar, daleč naokrog dobro znani Martin Lašič, previden s tolažili sv. vere v 47. letu svoje starosti. Umrl je v soboto dne 2. t. m. Pogreb se je vršil v torek dne 5. t. m. na mirodvor k Sv. Tomažu. Zapušča žalujočo ženo s štirimi otroci, kateri je zadnji star komaj poltretje leto. Dragi Martin, počivaj sladko, preostalih naše sožalje!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Grozna smrt otroka pod vozom. Jožef Šerec, hlapec pri T. Janžekoviču na Dresnici, je na trati pred Marinovo hišo dne 4. t. m. povozil triletnega fantka Landra Marin. Dobil je tako hud udarec v glavo, da je revček na mestu izdahnul.

Mozirje. Z žalostjo gledamo, kako se je po vojni čas med slovensko kmečko mladino ponekod razširila podivjanost in surovost. Takšni obžalovanja vredni slučají se dogajajo tudi pri nas. Potniku že skoraj ne bo več varno iti po cesti iz Mozirja za potokom Trnave, osobito ponoči ne, kajti kar na lepem ga lahko zadene napad od strani nekaterih sirove-

in da bo nastavljal pasti. Vse iz sovraštva do grajščine! — O, ta priskutni demokrat! In sedaj — haha — se je sam vjel v past. Njegov edini sin — njegov dedič — je črni deklini iz tiste kočje venomer za petami. To starega strašansko jezi, toda iz sovraštva do grajščine Grčarjevih in deklini ne požene iz kočje!

Nisem rekel ne tako in ne tako; da pa je Bianka nekaka strupena goba v tem gozdu, ki vleče neumneže nase, to sem doživel pri svojem Timu.

Dvakrat sem bil v šoli. Enkrat sem se spoznal z novo učiteljico, Eriko Grubelnik. Govorila sva samo četrť ure. Ko sem šel domov, nisem vedel, ali se mi ta Erika zdi lepa ali ne. Roža je lahko lepa in tudi steblo mahovke in list rešede. Vsaka reč na svoj posebni način. Roža Erika ni bila. Ne kakšna lepota, ki bi vzbudila pozornost! Nič bliščečega se, kar bi prisililo človeka k občudovanju. Bila pa tudi ni samo erika — ni bila le zala, lična vresa. Za to je bila prepostavna. Ime bi ji moralo biti Barbara — ka-

kršno je naslikal Palma vecchio — čista, ljubka, pa močna — zdrava na duši in telesu.

In še drugo deklico sem spoznal v teh dneh — Liziko Šipeč. Sosea je žagarjeva in njegovega nasilnega fanta, ki je nedavno premikastil mojega Tima in ki se je s tisto cigansko Bianco odpeljal po cesti. Ta Lizika je tista deklica, kateri je naša občina poverila častno službo, da oskrbuje z oljem večno luč pred križem. Videl sem jo, ko je opravljala to svoje lepo delo.

Šla je s svojo ročko z oljem pokoncu in počasi, slovesno, kakor modra devica iz evangelija, ki gre ženinu naproti.

Šel sem za njo. Videl sem, kako je za očenaš klečala pred križem v snegu, nato nalila svetilnico in hitro odšla proti domu.

Tedaj sem ji zastavil pot. Pozdravil sem jo in ji povedal, da — tujec — vem o tej lepi navadi, s katero skrbe za večno luč, in da je ona pač tista izvoljenka, ki bo prejela nekoč od občine poročno obleko iz bele svile.

Bila je zmedena in ni vedela kaj reči. Šla pa je z menoj vstríc. Za kmetiško dekle je bila

pa bi bilo 73 stopinj mraza. Ako bi naenkrat poslalo solnce iz bogznaj kakih vzrokov več toplote na zemljo, bi prišlo do taljenja nepregledno velikih ledenih mas in do ponovnega vesoljnega potopa.

Naselitev 250.000 Judov v Palestini.

Zid dr. Weizmann je razvil v Njujorku pred 3000 poslušalci načrt za naselitev 250.000 judovskih družin v Palestini tekom 5 let. 25 tisoč družin židovskih poljedelcev bi nudilo zaposlitev 25.000 družinam z drugimi poklici. Vzemimo, da šteje povprečno ena družina 5 oseb, potem bi značala izpeljava zgorajnega načrta glede po-

žev. Tako se je zgodilo v nedeljo dne 27. avgusta zvečer manjši skupini pevcev in pevk iz Šmihela, ko se je z lepo uspelega pevskega koncerta v Nazarih vračala po omenjeni cesti domov. V bližini znane gostilne zadene to družbo kar nenadoma in brez vsakega povoda zahrbtnen, surov napad z ostrim kamenjem in le srečnemu slučaju ter uvidevnosti napadenih se je zahvaliti, da ni došlo do krvavega spopada, kar bi lahko imelo nad vse usodne posledice. Surovi napadalcu se že znani in se bodo morali za ta svoj vse obsodbe vreden čin zagovarjati pred sodiščem.

Luče pri Ljubnem. G. urednik, mislim, da ste že pozabili na Lučane, ker se bolj redko oglašamo v »Slov. gospodarju«. Čitamo ga pa bolj zvesto. Komaj že čakamo, da ga nam pripelje poštni avto, da izvemo, kaj je še po svetu novega. Naša vas je izletna točka letoviščarjev, ki dajo precej zaslužka našim gostilničarjem. Po leti življenje in vrvenje izletnikov, a po zimi vse zamre, ko nam sneg po ta zapre. Pri nas se mnogo govori o agrarni reformi, nekateri mislijo, da bodo postali kar bogataši, pa mislim, da brez dela in truda ni življenja, tako tudi tukaj pečenih piščancev ne bo, kakor se nam obeta.

Laško. Dolg spraved se je vil dne 5. t. m. na pokopališče v Laškem. K zadnjemu počitku so spremljali uglednega kmeta na Strmec g. Antona Peteka. Star je bil rajni 68 let. Lepa udeležba pri pogrebu je pričala, kako ga je vse spoštovalo in rajni je to spoštovanje tudi zaslužil, kakor je povdarjal ob grobu gospod nadžupnik dr. Kruljc. Na zunan je bil g. Petek sicer priprost, a v njem je bilo plemenito srce. Bil je skrben, veren, požrtvovalen za vse dobro. Imel je odprte roke in odprto srce za vsakega, posebno za reveža. Časti pri ljudeh ni škal, celo branil se je in vendar so se mu častne službe ponujale. Bil je dolga leta cerkveni ključar nadžupne cerkve in podružnice Sv. Krištof. Svoj čas je bil župan velike krištofske občine. Posebno ga je dičila zvestoba v službi, bodisi kot cerkveni ključar ali župan ali hišni gospodar in oče. Bodi mu Bog plačnik za vse, kar je dobrega storil. Pogreba sta se udeležila g. ravnatelj iz Maribora Fr. Hrstelj in g. župnik pri Sv. Jederti, J. Lončarič in g. bogoslovec Potokar. Ohranjen mu bodi časten spomin. Preostalo, to je ženi, si-

nu in hčeram, naše iskreno sožalje! — Šmihelska nedelja se obhaja pred godom, t. j. dne 24. septembra. To na znanje vsem častilcem sv. Mihaela.

Pišec. Gotovo mislite, g. urednik, da smo vsi pomrli, ker ni nič glasu iz našega kotička. Pa temu ni tako. Toda naš Fricl si je počitnice privoščil in jo odkuril na morje. Saj je vendar on tudi pod solncem rojen in če drugi lahko tam Bogu čas krajejo in denar zapravljajo, zakaj tega njemu, Friclmu, ne bi bilo dovoljeno storiti. In tako je marsikaj videl in doživel in tudi v žepu se mu je kolcalo. Čisto zdelan je prijamral domov, a poln izkušenj in novic. Veste, g. urednik, tam doli okrog morja baje vozijo vsak dan »trugo« dvakrat od hiše do hiše, a za voznikom zvonijo, da je jo. Pa Vam je Fricl novemu kameradu skoraj slabo postalo, ker je Fricl pogruntal, da mrlič pobirajo po hišah. Ker pa Fricl povsod vtakne svoj nos zraven, je kmalu zvohal, da le smeti in odpadke pobirajo, a ne mrličev. In njegov komerad je bil takoj zdrav. Škoda, da tudi pri nas ni kaj takega. Naše mamice bi tudi z veseljem oddajale nepotrebno šaro. Pa se je Fricl zarotil, da hoče tudi v Pišecah in okolici uvesti tako pobiranje, a za zvonarja hoče imeti sosednega mežnarja zraven. Da pa bo sklep držal, sta jo mahnila s »komeradam« v obmorski hotel na »menu« in naravni zre-

zek ter čašo dalmatinca. Po 12urni zamudi, potem ko je že ohladil svoje potrte kosti pod »komeradovim« varstvom v alani morski vodi, jo je Fricl primahal domov. In sedaj dela in živi le v tem, kako bi svoj načrt uresničil. Pravi pa, ko bo otvoritvena vožnja, da hoče, da se vi, g. urednik, prvi peljete po Pišecah in še dalje okrog. — Tako Fricl po svetu. Ali doma tudi nismo spali. Za treznost smo se potrudili in zbrali statistiko iz celih Pišec za gospode, ki sede v Ljubljani, ali v Zagrebu, ali v Beogradu, saj ne vem, kje bodo to statistiko rabili, pri okrogli mizi ter si ga kozarček privoščijo. Naj tudi tam zvedo, koliko ga pride-lamo in kako ga znamo piti. Morda nam bo do nevoščljivi in pravočasno poslali vinske kupce, ki nam bodo vse vino pokupili, samo da ga ne bomo mi pili. Če bo tak uspeh imelo zbiranje te statistike, potem smo pripravljeni vedno zbirati statistiko in se tudi udarcev in klofut, ki ob taki priliki lete okrog, ne bomo bali.

Medija-Izlake. Pri nas se je vršil meseca avgusta evharistični shod, združen s proslavo 1900letnice odrešenja. Shod je bil prirejen za vzhodni del moravske dekanije. Zastopanih je bilo šest župnij s skupno udeležbo 3500 ljudi. Za majhno ozemlje je to precej. To evharistično slavlje je v vseh pogledih dobro uspelo. Da bi bili le sadovi zares trajni in obilni! — Že dolgo časa nameravana preložitve ceste v smeri Medija-Izlake — Kolovrat na eni in Medija-Izlake — Kandarše na drugi strani je postalo dejstvo. Cesta se je namreč preložila tako, da se opusti strmi klanec mimo gradu in kapele Medija ter se zgradi v ravni smeri pod gradom ob potoku Medija nova cesta. Hvalevredno je, da so pri gradbi upoštevani v prvi vrsti oni iz občine Zagorje ob Savi in Ržišče, ki so brez vsakega dela in zaslužka.

Trebnje na Dolenjskem. V nedeljo dne 3. t. m. se je vršil v Trebnjem na Dolenjskem evharistični shod, katerega se je vkjub slabemu vremenu udeležila velika množica ljudi. Bile so javno zastopane župnije Čatež, Dobernič, St. Lovrenc, St. Janž, Mirna, Mokronog, Mirna peč, St. Rupert, Trebnje, Trebešno ter Tržišče. Ob devetih je bil sprejem udeležencev, nato je bila na prostem pred cerkvijo slovesna sv. maša s pridigo. Popoldan ob enih je bil slavnostni govor za moške v dvorani

Za cerkveno ljudsko petje

smo vam pripravili cerkvene pesmarice, ki smo jim določili kar najnižjo ceno:

1. **Cerkvena ljudska pesmarica** samo po Din 3.— Obsega 100 izbranih pesmi.
2. **Venec sv. pesmi**, obsega ravno 1000 cerkvenih pesmi, stane broš. Din 10.—, vezana Din 26.—. **Venec sv. pesmi in Molitev**, vez. v eni knjigi Din 30.—.
3. **Prijatelj otroški** (molitve in pesmi z notami za šolsko mladino), broš. Din 2.—, vez Din 5.50 in Din 7.50.
4. **Jezus, blagoslovi nas!** (Slomšekove blagoslovne pesmi z notami), Din 5.—.
5. **Kvišku srca** (pesmarica z notami), broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.

Poleg teh naročajte tudi vse ostale cerkvene skladbe, novejšje in starejše, pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

rasta palestinskega prebivalstva tekom 5 let eno četrtno milijona oseb. Dr. Weizmann je tudi razlagal, kako se bodo obrnili židje na nemško vlado, da ta da prosti odnos premoženja onim judovskim družinam, ki se hočejo izseliti v Palestino. Palestina bi bila takoj pripravljena, sprejeti 5000 mladih židov, ki bi se lotili naseljevalnega dela kot pionirji.

Kako rastejo nohti?

Najhitreje rastejo nohti na palcih, najbolj počasi na mezinicah. Povprečno zraste nohet tekom 10 dni za 1 mm. V starosti 50 let je porezal človek na rokah in nogah nohtov v dolžini 36 m.

čudovito nežne postave, imela je bled obraz z velikimi, toplimi očmi in mehka, milosrčna usta. Kar po pravici ji je bilo ime Elizabeta.

Če naletiš na prav čistega človeka, ali ti ni tako, kakor da bi srečal koga iz raja? Ali ne pri-nese tako srečanje v globočino srca miru in utešenja?

In tak sem se ločil od Šipčeve Lizike.

Hotel sem enkrat proti žagi doli. Spoznati sem želel fanta, ki je tako divje oddrdal z vozom, tiho in bogoslužno deklino in starega, o komer je trdil Boltežar, da je priskuten demokrat, ki si ne dela prav nobenih očitkov iz tega, da se pravda z grajščino že dvajset let za pravico do vode.

Tudi h koči na barju bom moral kdaj, da vidim Grčarjevo ženo in kraj, kjer raste strupena goba Biana.

Sami važni opravki za puščavnika, kakršen sem jaz!

Peto poglavje.

Samaritanska ljubezen. — Naše sankanje. — Boltežar zopet v dvomih. — Mlada, vroča kri. — O gnilem jabolku in izgubljeni ovci.

Včeraj sem doživel nekaj, kar me je vznemirilo. Na cesti doli sem zagledal novo učiteljico Eriko Grubelnik s tisto razvpito deklino. Razgovarjali sta se, se smejali in zaupljivo šli ena poleg druge.

Nehoté sem stopil za njima. Pri žagi je ta zelo čudna dvojica srečala Šipčovo Liziko. Ta je mimogrede stisnila učiteljici roko, od druge pa se je plašno obrnila.

Lizika mi je prišla nasproti. Pozdravila sva se, kakor je v naši dolini med gozdovi navada, ne samo z besedo ali s tem, da bi se ji odkril in pokimal, temveč sva kot vaščana, ki se poznata, postala za nekaj hipov drug poleg drugega in sva sti stisnila roke. Pri tem se je deklica plašljivo ozrla po poti, po kateri je prišla, in je rekla:

Prosvetnega društva, za ženske pa v cerkvi, nato je bila procesija s Sv. Rešnjim Telesom daleč iz trga in po končani procesiji pa pete litanije. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje, isto kot dne 30. julija v Ljubljani na Stadionu.

Kladje-Blanca. Umrli je v vojaški bolnici v Prizrenu v južni Srbiji Ivan Radej, rojen dne 24. decembra 1909, v cvetu svoje mladosti v 24. letu. Služil je pri 30 pp. Bil je tih, miren, varčen in vzgleden fant. Zapušča svojo ubogo bolno mater, ki je imela v njem svojega največjega ljubljence. Sladko spavaj, dragi Ivan, v tuji zemlji, ne v rojstnem kraju!

Protituberkulozni dnevi v naših župnijah. Kakor smo že poročali, si je Protituberkulozna liga v Mariboru nadela lepo nalogo, zgraditi v Mariboru azil (dom) za tuberkulozne bolnike, ki jih je žal pri nas vedno več. Ker bode zgradba namenjena najsiromušnejšim slojem, je ta človekoljubni načrt tembolj pozdraviti. Gradbeni stroški se bodo krili iz fonda, v katerega se stekajo prostovoljni prispevki. Po odobritvi in priporočilu škofijskega ordinariata lavantinske škofije se prireajo zdaj v naših župnijah takozvani dinarski dnevi, katerih čisti donos je namenjen zgoraj navedeni plemeniti svrhi. Prostovoljni prispevek, ki znaša samo en dinar na osebo, je tako malenkosten, da ne sme biti nikogar, ki ne bi hotel doprinesiti te male žrtve!

Viničarski vestnik.

NA OBČNEM ZBORU STROKOVNE ZVEZE VINIČARJEV

so bile soglasno sprejete naslednje resolucije:

Podružnicam zveze naj se da večji delokrog. Skupine naj na svojih občnih zborih same sklepajo, kako se hočejo priključiti ena k drugi, kako bo treba spremeniti pravila. Poslovno kakor organizatorično se s tem pridobi.

Uradni dnevi tajništva zveze naj se za haloške viničarje ustanove v Ptuj, na drugem koncu pa tudi v Gornji Radgoni.

Pri vseh tajništvih zveze naj se ustanovi posredovanje viničarskih služb.

Skupinski odbori naj določijo naslov, komu se skupno za vse člane določijo strokovni časopis organizacije.

Znižajo se naj upravni stroški za posmrtninski sklad.

Vsak neorganiziran viničar, ki v stiski išče pomoči svoje stanovske organizacije, mora vnaprej plačati enoletno članarino.

Za volitve v Delavsko zbornico naj za listo Jugoslovanske strokovne zveze delujejo vsi člani in zaupniki, ker smo to moralno dolžni in ker gre naša zahteva tudi v tem, da viničarji postanemo delci pravic Delavske zbornice in ker to našo zahtevo more upoštevati samo Jugoslovanska strokovna zveza.

Zahtevamo, da se k neizpremenjenemu viničarskemu redu doda še dopolnilo o službeni stalnosti viničarjev.

K uspešni rešitvi vinogradniške krize smo solidarni s strokovnjaki, da je treba obseg vinogradov omejiti. Nemogoče in preizkušeno denarne plače se mora za viničarje uspešno nadomestiti samo z zadostno deputatno zemljo.

Zahtevamo, da se inozemske vinogradnike stavi pod kontrolo, ker se opetovano dogaja, da ti svoje pridelke prodajo, ali jih spravijo čez mejo, delavcem in viničarjem pa ne plačajo njihovega zaslužka ter se tako izrablja naše ljudstvo.

Protestiramo radi preganjanja viničarjev, ki so stanovsko organizirani in ki se s pravnimi sredstvi morajo boriti za svoje pravice.

Protestiramo proti uvedbi plačilnih bonov in proti tozadevnim dogovorom med gotovimi vinogradniki in trgovci, katerih viničarji so vsled tega prisiljeni, jemati blago samo pri teh trgovcih in ker se je ugotovilo, da se je takšen nesvoboden nakup blaga in potrebnih zlorabljal s tem, da je bilo takšno blago manjvredno, ali pa je bilo dražje, kot pri drugih trgovcih v dotični okolici. Monopola na naše borne plače ne moremo dopustiti.

Zahtevamo, da se zaposlijo na vinogradnih posestvih ekonomski naši državljani, ker se dogaja, da so ekonomski, ki niso naše narodnosti, skoraj povsod najbrutalnejši proti našim viničarjem.

*

Tolovajska brata.

Številni vlomi.

Knjigotržci v Berlinu so bili zelo razburjeni. Cele mesece so obiskovali njihove blagajne vlomilci, za katerimi je manjkala vsaka sled. Policija si še ni opomogla do sape, že je vznemirila javnost vest, da je bilo oropanih vseučilišnih blagajni 3000 tolarjev. Koj za tem ropom so se obrnili tolovaji do večje knjigotržnice in jo prisilili, da je beležila na plat zgube 1500 tolarjev.

Neznatni kramar.

Ob pojavu teh vlovov je živel v Berlinu manjši trgovec z imenom Malhov. Vozil se je s svojo neznatno robo okrog po sejmi in si je pridobil s trudom nekaj premoženja. Posedal je lastno hišico, v kateri je živel povsem zadovoljno s svojo ženo — otrok namreč ni bilo. Eden od paznih policijskih uradnikov je videl, da sta vstopila pri Malhovu na obisk povsem tuja moška pravič po vlovu v vseučilišče, drugič ono jutro, ko je bila olajšana knjigotržnica za 1500 tolarjev. Policist je javil svoja opazovanja na višje mesto. Policija je sklicala vsled vlovov oškodovane knjigarnarje in so jim pokazali Malhovo sliko. Eden od trgovcev se je spomnil, da je videl baš tega moža kratko pred vlovom v svoji trgovini. Oblast se je odločila za hišno preiskavo in nekega jutra je bila Malhova hišica obkoljena od stražnikov.

Hišna preiskava.

Malhov je sedel s svojo ženo pri zajutreku, in zrl na vstople povsem mirno, kakor bi imel čisto vest. Policijski uradniki so se ozirali začudeno po čedno opremljeni sobici, ki ni kazala niti najmanjšega suma na zagrešeno nepoštenost. Vsaka stvar je bila skrbno na svojem mestu. Na deščicah pred okni je bilo vse polno loncev s cveticami, ki so bile baš sedaj v zimskem času v polnem cvetju.

Malhov je vprašal, kaj da iščejo pri njem. Vodja policistov je pokazal na

»Učiteljica hodi — hodi — s to?«

»Da, tudi jaz se čudim!«

»Najbrž ne vé, kakšna je ta?«

»Najbrž ne!«

»Vi bi ji lahko povedali.«

»Da, govoril bom z gospodično.« —

Govoril sem z gospodično Grubelnikovo že prav na tisti poti, potem ko se je poslovila od črne Bianke.

»Gospodična Grubelnik, nikari ne mislite, da se hočem vmešavati v vaše zadeve, ali pa da sem celo farizej; toda vi ste še čisto tuji v tem kraju, zato naj mi bo dovoljeno, da vas opozorim, da je dekleta, s katerimi ste ravnokar šli, na slabem glasu.«

»Vem,« je odvrnila in njene lepe, rjave oči so se malo nasmehnile; »toda ravno zaradi tega hodim z njo.«

»Za — to —?«

»Da! Nekoč sem v Svetem pismu razmišljala o staku: »Ta se zavzema za grešnike in je z njimi.«

»Oh — in pri tem ste si mislili: če se človeka, ki ima bolno dušo, izogiblješ, suješ od sebe, potem ne bo boljši, potem celo postati ne more boljši; potem bo vedno slabši.«

»Natanko tako sem si mislila! Eden mojih učiteljev nam je mladim deklicam rekel nekoč: »Učitelj ali učiteljica, ki v naglici opravi svoje šolske ure, ne zasluži svoje plače, čeprav je še tako majhna. Učitelj in učiteljica morata biti prijatelja vse občine, morata večkrat deliti nauke v vsaki hiši, ne da bi ljudje zapazili to, morata prijetno in nevsiljivo neprestano nadaljevati s poučevanjem, stare vzgajati ravno tako kakor mlade, vedno tako, da nista ljudem v nadlego; kajti najboljša vzgoja je tista, ki je gojenec ne opazi. Učiteljica se mora predvsem zavzeti za mlada dekleta, ki vse lahko potrebujejo modre prijateljice, in jaz ne dvomim, da bo trdoglavi kmet rad sprejel v svoje srce kaj duhovnega, če mu modra učiteljica ponudi to o pravem času. Dalje sledi.

Oglasi v »Slov. gospodarju« imajo najboljši uspeh!

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

